

čevljar

letnik xxi
avgust 1981

Peka tržič

8

glasilo delovne organizacije tovarne obutve

PO POLLETNEM OBRAČUNU

NAŠA PRVA NALOGA – POVEČATI IZVOZ

Dosežene rezultate poslovanja ocenjujemo v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta in z načrti za tekoče leto. Ob polletnem obračunu smo ocenili naše skupno delo, gledano skozi dosežen dohodek, za uspešno, istočasno pa izpostavili področje kjer največ odstopamo od plana, to je izvoz v razvite zahodne države. Ta ugotovitev je bila prisotna vsak dan letošnjega leta in ocenjujem za potrebno, da to problematiko popišem v tem sestavku. Več izvoziti naših izdelkov na konvertibilno področje, to je naloga, ki jo moramo izvršiti in izpolniti, te je življenskega pomena tudi za našo delovno organizacijo.

Ena prvih nalog stabilizacijsko naravnanih srednjeročnih planov celotnega našega gospodarstva je povečanje izvoza. Podatki o uresničevanju te naloge v prvem letu tega srednjeročnega obdobja niso zadovoljivi, zato so ukrepi tekoče ekonomske politike usmerjeni v povečanje tega in to predvsem na konvertibilno področje. Naša zadolženost in potrebe po uvozu opreme, surovin ter reprodukcijskega materiala zahteva-

jo izpolnitev te naloge, saj je v nasprotnem primeru močno ogrožena proizvodnja, oziroma izpolnjevanje planov na tem področju, to pa pomeni tudi manj dohodka in manjšo splošno, skupno in osebno porabo.

Potreba po izvozu v Peko ni nova, saj je bilo povečanje tega sestavni del naših planov več kot deset let nazaj. Seveda to ni bila samo zapisana naloga ampak v vseh teh letih tudi uresničena, še posebej pa v preteklem srednjeročnem obdobju, ko je bila dosežena 32% povprečna letna stopnja rasti dolarsko izraženega konvertibilnega izvoza. To tudi pomeni, da je delež izvoza v celotnem obsegu poslovanja nadpovprečen in visok, obenem pa je nadaljnje povečanje vse bolj zahtevna naloga. V letošnjem letu prvič ugotavljamo zmanjšanje tako obsega konvertibilnega izvoza kot njegovega deleža v celotnem prihodku. Vzroki za tako stanje so nam poznani, na nas pa je, da kljub gospodarski krizi in na splošno težjim pogojem gospodarjenja storimo vse in več kot do sedaj, da nadomestimo ugotovljeni izpad.

Zakaj moramo izvažati in povečevati ta izvoz? Nadaljnji razvoj Peka je prav gotovo odvisen od tega, da smo s svojimi izdelki prisotni na zahtevnem zahodnoevropskem trgu. Le na tak način bomo držali korak z našimi konkurenti, tako v pogledu oblikovanja, kvalitete in ne nazadnje produktivnosti. Za našo proizvodnjo moramo v večjem delu stroje in opremo ter določene vrste reprodukcijskega materiala uvoziti s konvertibilnega področja. Da to lahko, moramo ustvariti devize in seveda več, kot jih sami potrebujemo, saj moramo del teh nameniti za splošne družbene potrebe, kot to določajo sprejeti samoupravni sporazumi. Da bi dosegli načrtovani obseg izvoza iščemo možnosti prodaje na to tržišče tudi preko novih prodajnih poti, to pa zahteva več dela že

pri razvoju in izdelavi kolekcije, več dela pri pripravi proizvodnje in še zahtevnejše so naloge v sami proizvodnji.

Doseženi rezultati Peka na področju kvalitetnega konvertibilnega izvoza v preteklem obdobju in naša lastna potreba po izvozu nas obvezujeta, da storimo več za izpolnitev nalog na tem področju. Vsak član naše delovne skupnosti lahko prispeva svoj del k izpolnitvi te naloge, seveda pa je delež posameznika odvisen od vrste nalog, ki jih opravlja. Več in bolje delati v današnjih razmerah velja v Peku še posebej za vse tiste naloge, ki so povezane z izvozom in pri tem mislim naloge od raziskave tržišča, oblikovanja in ponudbe kolekcije, široko pojmovane priprave proizvodnje in seveda same proizvodnje. direktor Franc Grašič

TRŽIČ IN LUDBREG – POBRATENA

V Ludbregu raste nova mogočna proizvodna hala in dobiva čedalje lepši videz. Otvoritev bo predvidoma ob prazniku občine Ludbreg, 3. oktobra letos.

Občini Tržič in Ludbreg sta pobrateni. V Tržiču je bila lista o pobratenju podpisana na slavnostni seji ob občinskem prazniku, v Ludbregu pa bo 3. oktobra, ko občani Ludbrega praznujejo svoj občinski praznik.

Da bi se čimbolj seznanili z našimi pobratimi iz Ludbrega predstavljamo občino Ludbreg. V našem glasilu smo o tem že pisali pred leti, ko smo se združili z delovno organizacijo Budućnost.

Predsednik gospodarske zbornice Slovenije, Andrej Verbič, podpredsednik kolegijskega poslovnega odbora Ljubljanske banke Ivan Atelšek in predsednik SISEOT Janez Bedina so bili 1. julija na obisku v naši delovni organizaciji. Goste je zanimalo kako gospodarimo, kako živijo naši delavci, prevsem pa kako izpolnjujemo izvozne plane.

POBRATENJE OBČIN

TRŽIČ IN LUDBREG – POBRATENA

OBČINA LUDBREG

Občina Ludbreg leži v severozahodnem delu SR Hrvatske v zgornjem delu Podravine, med obronki Kalnika na južni in reke Drave na severni strani. Področje občine obsega površino 223 kv. km in meji z občinama Čakovec na severni, Koprivnica na vzhodni, občinama Križevci in Novi Marof na južni in občino Varaždin na zahodni strani.

V občini je 41 naselij, največje pa je občinsko središče Ludbreg. Na področju občine Ludbreg živi 22.340 prebivalcev ali 110 prebivalcev na enem kv. km. Ludbreško področje razpolaga s 14.657 ha obdelovalnih površin, ki so bile doslej tudi edini naravni potencial za razvoj občine.

Celotni razvoj ludbreškega področja se je začel v povojnih letih. Pred NOB je bil namreč Ludbreg in celotna ludbreška občina najbolj zaostalo področje države, brez pomembnejših gospodarskih in drugih objektov, z neznatno obrtjo in trgovino.

Gospodarski razvoj

Po osvoboditvi se je začelo najprej z ustanavljanjem obrtnih delavnic v tekstilni, obutveni, pletarski, grafični in drugih dejavnostih ter z ustanavljanjem kmetijskih zadrug. Na teh temeljih se je posebno v zadnjih desetih letih razvila dokaj močna in moderna industrija, tako da je danes na območju ludbreške občine v družbenem sektorju zaposlenih več kot 4500 delavcev. Posebno opazni koraki razvoja so storjeni v kmetijstvu, kjer je proizvodnja intenzivirana ter razvejana zelo široko kooperacijsko sodelovanje družbenega in zasebnega kmetijskega sektorja. V strukturi proizvodnje je prišlo do pomembnih sprememb. Poleg tradicionalne kmetijske proizvodnje, prvenstveno proizvodnje žitaric, se je uveljavila proizvodnja semen, zelenjave, zdravilnih zelišč, tobaka in drugih kultur, ki na istih površinah dajo znatno večji dohodek. Na območju občine se uspešno razvija tudi živinoreja, predvsem svinjereja. Kmetje ludbreškega območja so znani po uspehih v govedoreji in vzreji simentalkega goveda visokih molznih in plemenskih kvalitete. Družbeni sektor zbira in združuje celotno kmetijsko proizvodnjo, zagotavlja seme visokorodnih kultur, umetna gnojila, zaščitna sredstva ter strokovno agronomsko in drugo pomoč kmetom. Vse to se povezuje v sestavljeni organizaciji združenega dela »Bednja«, ki se poleg kmetijske proizvodnje ukvarja tudi s predelavo žitaric ter razvija trgovino in gostinstvo. Razen kmetijstva je na območju ludbreške občine vse močnejša industrija, predvsem kovinska, kemijska, obutvena, grafična, tekstilna, opekarska, razvija se promet, gozdarstvo, trgovina in gostinstvo. Posebno pozornost se posveča tudi razvoju obrti in malega gospodarstva z obrati posameznih delovnih organizacij ali pri občanah.

V kovinski industriji je najpomembnejša delovna organizacija tovarna za proizvodnjo industrijske opreme »Oprema«, ki razvija program proizvodnje opreme za opremljanje konfekcijskih obratov, proizvodnjo zootehnične opreme za sodobno rejo perutnine in v živinoreji, v zadnjem času pa tudi proizvodnjo naprav in delov ter aparatov za potrebe gostinstva. Ta delovna organizacija se z nekaj temeljnimi organizacijami vse uspešneje predstavlja na domačem in tujem tržišču – posebno z zootehnično opremo in to predvsem v državah v razvoju. Razvila je zelo široko poslovno sodelovanje, v državi in izven meja.

V kemijski industriji sta dva pomembna gospodarska objekta: tovarna zdravil »Belupo« in pravkar zgrajena tovarna za proizvodnjo trdih želatinastih kapsul »Lukaps«. »Belupo« dela v sestavi »Podravke« iz Koprivnice in je usmerjena v proizvodnjo zdravil in farmacevtskih preparatov, kot tudi kozmetike, »Lukaps« v sestavi delovne organizacije »Razvitak« iz Ludbrega, pa bo oskrboval domačo farmacevtsko industrijo s kapsulami – neločljivimi ovojnicami za zdravila in druge farmacevtske proizvode.

Tovarna zdravil »Belupo« je nastala s sodelovanjem ludbreške »Bednje« in koprivniške »Podravke«, v začetku svojega delovanja pa je veliko sodelovala tudi z »Lekom« iz Ljubljane.

Tovarna za proizvodnjo trdih želatinastih kapsul »Lukaps« je nastala s sodelovanjem delovne organizacije »Razvitak« in »Feromoto« iz Maribora, kot tudi z njenimi poslovnimi partnerji v tujini.

V obutveni industriji dela tovarna obutve »Budučnost«, ki je v svojem razvoju sodelovala z vodilnimi jugoslovanskimi proizvajalci obutve, dolgoletno uspešno poslovno sodelovanje s »Pekom« iz Tržiča pa je leta 1976 kronala z izgradnjo nove tovarne v Ludbregu in podpisom samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev. Tovarna se še naprej uspešno razvija in pravkar zaključuje izgradnjo še dveh proizvodnih dvoran. »Budučnost« dela kot TOZD delovne organizacije »Peko« in letno izdela okrog dva milijona parov čevljev ter zgornjih in spodnjih delov obutve.

V tovarni je sedaj zaposlenih okrog 1250 delavcev, z izgradnjo še dveh dvoran pa se bo zaposlilo še okrog 300 delavcev.

Kot so skoraj vse ludbreške delovne organizacije nastale iz majhnih obrtnih delavnic, se je iz ene od grafičnih delavnic razvila tudi delovna organizacija »Grafičar«, ki ima v svojem proizvodnem programu tiskarsko dejavnost in izdelavo kartonske embalaže. Poslovno povezana z drugimi grafičnimi delovnimi organizacijami, se delovna organizacija »Grafičar« uspešno razvija. Letos bo zgrajen nov proizvodni prostor za preselitev cele delovne organizacije na novo lokacijo, s čimer bo mogoče še bolj razširiti proizvodnjo, tako sedanjost kot novo. Namerava namreč začeti s proizvodnjo oplemenitenega kartona, kar bi dalo tej delovni organizaciji nove možnosti za razvoj.

V tekstilni industriji dela TOZD »Varteks«, ki je v sestavi sestavljene organizacije združenega dela »Varteks« iz Varaždina. Ludbreška TOZD je specializirana za izdelovanje ženske konfekcije za domači in tuji trg.

Omenili smo že delovno organizacijo »Razvitak«, ki je prešla na novo proizvodnjo – proizvodnjo trdih želatinastih kapsul za potrebo farmacevtske industrije. Ta delovna organizacija je nastala z združitvijo pletarskih zadrug, razvija pa proizvodnjo košar in galanterijskih izdelkov, kot tudi vrsto manjših proizvodnih programov – izdelovanje ventilov za razpršilce, smučarske vezi, lepila, tapete in drugo.

Proizvodnja pletenih predmetov iz vrbovega pranja je široko povezana z individualnimi kmetijskimi proizvajalci na območju občine kot tudi zunanj nje, ki v prostem času pletejo košare in druge predmete ali sodelujejo pri njihovi dodelavi. Delo je obojestransko koristno, največji del spletenih in dodelanih predmetov pa potuje na tržišča zunaj naše države. V tej in drugih panogah, s katerimi se ukvarja delovna organizacija »Razvitak«, je vzpostavljeno široko poslovno sodelovanje, v zadnjem času pa se vse več dela na skupnih vlaganjih.

Tudi ostale dejavnosti proizvodnje opeke, promet, gozdarstvo, se razvijajo v skladu s skupnimi potrebami prebivalstva. Pomembni koraki razvoja pa so prisotni tudi v trgovini in gostinstvu, posebno z vidika modernizacije poslovnih prostorov in objektov.

Delo na domu in obrt so na območju ludbreške občine znaten dodaten vir dohodkov prebivalcem, ki se ukvarjajo s temi dejavnostmi, v programu razvoja občine pa predstavlja to krepitev malega gospodarstva, kar pomeni, da bo storitvena dejavnost in kooperacijska proizvodnja občanov, povezana z delovnimi organizacijami, v prihodnjem obdobju dobila nove možnosti razširitve in še hitrejšega razvoja.

Družbeni standard

Vzporedno z razvojem gospodarstva se je zadnjih deset let razvijal tudi osebni in družbeni standard prebivalcev tega območja. Skupni družbeni proizvod v občini je v zadnjih letih povečan za 10-krat, narodni dohodek na prebivalca pa je danes 1.850 dolarjev.

Na področju šolstva so bili narejeni veliki koraki v modernizaciji pouka. Zgrajene so bile nove osnovne šole v Ludbregu, Velikem Bukovcu in Martijancu, ki jih obiskuje okrog 2.500 učencev, urejeni so bili in se razširjajo prostori za predšolske otroke, v programu pa je tudi izgradnja srednješolskega centra v Ludbregu zaradi večjega vključevanja mlade generacije v proces usmerjenega izobraževanja za potrebe domačega gospodarstva in družbenih dejavnosti.

Napredovalo je tudi zdravstvo, nekatere značilne bolezni, ki so bile posebno razširjene v siromašnih krajih, so popolnoma izginile. Da bi se zdravstveno stanje izboljšalo in da bi bile zdravstvene usluge čim bolj kvalitetne, bo kmalu dograjen zdravstveni dom v Ludbregu, ki bo nudil zdravstveno pomoč prebivalcem cele občine.

Stanovanjska gradnja je prav tako v porastu in je bilo v občini v zadnjih petih letih zgrajenih več stanovanj v družbeni lasti kot v celem povojnem obdobju. Stanovanja se gradijo še naprej, ker so potrebe večje, vzporedno z gradnjo stanovanj in družbeni lasti pa se razvija tudi individualna stanovanjska gradnja. Prenekateri naselja v ludbreški občini so v zadnjih desetih letih skoraj povsem spremenila svoj videz.

Na kulturnem in športnem področju so vse bolj prisotna prizadevanja, da se življenje in delo osmisli in da se zadovolji čim več posameznih in skupnih potreb delovnih ljudi in občanov. Na območju občine deluje 50 športnih organizacij, v nogometu, streljanju, košarki, rokometu, odbojki, rokoborbi in drugih športih.

Posebno dobri rezultati so bili v preteklem obdobju doseženi tudi na področju infrastrukture – posebno gospodarske. Modernizirane so bile prometnice, elektrificirano vsako naselje, zgrajenih je bilo deset sodobnih betonskih mostov na rekah, ki tečejo

skozi občino, asfaltirajo se vaše ulice, gradijo in urejajo družbene domove, napeljujejo vodovod, plinovod, urejajo se kanalizacijske mreže in tako dalje.

Razvoj in sodelovanje

Celoten napredek občine je viden na vsakem koraku. Občina, ki je bila od 1971. do 1975. leta ena od najmanj razvitih v SR, Hrvatski ter od 1976. do 1980. leta tako imenovano intervencijsko področje, se vse bolj prebija iz zaostalosti, plani za to srednjeročno obdobje od 1981. do 1985. leta pa govorijo, da bo koncem leta 1985 ta občina dosegla povprečno razvitost SR Hrvatske.

Napredek je dosežen z izredno marljivostjo prebivalcev te občine, ki so znali tudi minimalne možnosti za razvoj spremeniti v zelo ugodne rezultate in s tem izdatno izboljšati svoj družbeni in osebni položaj. S tem, da neprestano razvijajo in gradijo nove samoupravne socialistične družbene odnose ob povezovanju z ljudmi iz drugih krajev na skupnih osnovah in programih, utrjujejo svoje sodelovanje in razumevanje z drugimi. Tako prispevajo k izgradnji naše skupnosti bratskih narodov in narodnosti. Ludbreško območje je bilo vedno odprto vsem prijateljem, vedno je vzpodbujalo in še danes razvija sodelovanje na gospodarskem, kulturnem, športnem področju ter vseh vidikih življenja in dela. Tudi do sodelovanja občin Ludbreg in Tržič je prišlo zaradi skupnih interesov, najprej gospodarskih, sedaj pa vse bolj naših skupnih hotenj, da se sedanje oblike sodelovanja še bolj razvijajo, da se prebivalci obeh občin zblížajo, da se prijateljstvo in sodelovanje še krepí. Zato pobude, da se naši občini pobotita, niso nakučne, ampak sad velikega razumevanja.

Bogata kulturnozgodovinska tradicija

Občina Ludbreg ima bogato kulturnozgodovinsko tradicijo. Naključne najdbe predmetov še iz dobe neolitika, ter sistematska raziskovanja predzgodovinskih najdišč posebno v Ludbregu, Martijancu, Sv. Petru in še nekaterih krajih pričajo, da je tukaj človek bival pred 4.500 leti.

Na mestu današnjega Ludbrega je bilo od 1. do 5. stoletja našega štetja rimsko naselje Castrum Iovia, katerega ostanke že deset let raziskujejo arheologi Arheološkega muzeja iz Zagreba.

Ludbreg kot mesto je nastalo zelo zgodaj. Njegovi temelji so najverjetneje v 11. in 12. stoletju, v srednjem veku pa je Ludbreg prvič omenjen v 15. stoletju, ko je neko posestvo blizu Ludbrega pripadlo Glogovničemu samostanu. Najstarejši znani gospodarji Ludbrega so bili plemiči iz Paliže. Leta 1370 je Ludbreg prešel v last Ivana Čuza, potem pa je pogosto menjal gospodarje vse do leta 1923, ko sta bila graščina in dvorec prodana podjetju »Braća Berger« iz Zagreba.

Ludbreg se je razvijal kot trg okrog župne cerkve. V drugi polovici 19. stoletja se je širil in postal središče okrajne oblasti, okrajnega sodišča in občinskega glavarstva. Dobil je pošto, lekarno, zgradil je štirirazredno šolo, ustanovil prostovoljno gasilsko društvo (1869), razvil gospodarske temelje, v Ludbregu pa sta delovala tudi dva denarna zavoda. Bogato preteklost ima tudi Veliki Bukovec in Martijanec. V Velikem Bukovcu še vedno stoji dvorec rodbine trakoškanskih Draškovićev, zgrajen leta 1770, v Martijancu pa dvorec Raudhvi.

Prva polovica 20. stoletja je bila polna dogodkov in preobratov. Vsi ti so pustili sledove tudi v Ludbregu. Svobodoljubne in revolucionarne težnje so prebivalci občine Ludbreg izrazili zelo zgodaj, že v kmečkih nemirih in uporih 1903. leta.

Knjižnica in čitalnica sta postali zbiralnice naprednih sil Ludbrega in okolice. Napredne sile so se zbiralale tudi v posameznih društvih, posebno v športnem društvu »Podravina«, ustanovljenem 1919. leta. Ludbreg je postal center republikanizma in boljševizma viharne 1919. leta. Veliki oktober je pljusnil tudi v Ludbreg. Komunistična partija Jugoslavije je na tem območju našla veliko število simpatizerjev in kasneje članov. To so potrdili usodni dogodki leta 1941 in celotna NOB.

V Ludbregu je bila ustanovljena prva partijska organizacija leta 1938, potem pa so bile ustanovljene tudi v vaseh Poljancu in

drugih. Leta 1940 je bilo na območju tedanjega okraja Ludbreg 45 članov Partije, deloval pa je tudi že okrajni komite KPH za Ludbreg.

Občina Ludbreg je že v prvih dneh revolucije dala 120 prvo-borcev, življenja pa je v NOB izgubilo okrog 520 borcev. Danes živi v občini 800 borcev, članov ZZB NOV.

Na območju bivšega okraja Ludbreg so bile ustanovljene tudi prve partizanske enote v tem delu Hrvatske — Prvi kalniški partizanski odred, potem Udarne brigada »Braće Radić«, ter Deseti zagrebški korpus.

V novejši zgodovini Ludbrega sta posebno pomembna datum 3. oktober 1943 — prva osvoboditev Ludbrega in 6. maj 1945 — končna osvoboditev Ludbrega in cele občine. Prvo osvoboditev Ludbrega so izvedli borci XVII. udarne slavonske brigade s pomočjo borcev Kalniškega partizanskega odreda, borcev Udarne brigade »Braće Radić« in drugih enot. Mesto Ludbreg in cela občina sta bila svobodna vse do začetka februarja leta 1944. Datum prve osvoboditve Ludbrega, 3. 10. 1943, občina Ludbreg praznuje kot svoj občinski praznik — dan občine.

Dokončno so osvobodili Ludbreg 6. maja 1945 borci Šeste brigade Dvanajste vojvodinske divizije, ki so izganjali sovražnika pri njegovem umiku proti zahodnim mejam naše države.

Na nekdanjih temeljih rimskega naselja raste danes novi Ludbreg, gospodarsko, politično in kulturnozgodovinsko središče občine. Osnovno značilnost mu daje arhitektonski kompleks dvorcev Battyany, to je trinadstropna baročna rezidenca in dve dvonadstropni gospodarski poslopji. Podoba dopolnjujejo župna cerkev z zelo lepim baročnim predverjem ter ostanki nekdanjih gospodarskih poslopj graščine, adaptiranih v hotel »Putnik« in stanovanjske zgradbe, ki obkrožajo največji ludbreški trg.

S preteklostjo se prepleta sedanost. Nekoč prašne ulice Ludbrega je prekril asfalt. Ob ulicah so položene cevi kanalizacije, vodovod in plinovod. Električni tok ima mesto že nekaj desetletij. Po urbanističnih načrtih na prostih površinah kot gobe po dežju rastejo nove zgradbe. To so družbenopolitične institucije, trgovsko-stanovanjski objekti in družinske hiše. Na vzhodnem in zahodnem delu Ludbrega so industrijske cone, kjer se vsakodnevno odpirajo nova delovna mesta za prebivalce Ludbrega in ludbreških vasi.

Spremenjena slika Ludbrega najbolj zgovorno dokazuje, kaj vse se je zgradilo v tej občini v povojnem obdobju, še posebno v zadnjem poldrugem desetletju.

LUDBREG, 22. srpnja 1981.

LUDBREŠKI LIST 7

Zabilježeno

BRATIMLJENJE OPĆINA TRŽIČ I LUDBREG

Općina Tržič

• SVEČANO POTPISIVANJE POVELE O BRATIMLJENJU S KOLOVOZA U TRŽIČU I 3. LISTOPADA U LUDBREGU

Općina Ludbreg i Tržič došli su u suradnju s bratimljenjem Općina na danje skupine općine, a Povelje o bratimljenju potpisat će se na svečanostima 3. listopada 1981. godine u Tržiću, na Dan komune, odnosno 3. listopada 1981. godine u Ludbregu na Dan općine Ludbreg.

Kako je s društvenim standardom? Da li se zadovoljni postaju nam rezultati? — Od zadovoljstva do danas postoji mali, mnogo u prirodi i društvenom razvoju, ima i planom razvijaju veći pažnju.

Frano Gradić, direktor Radne organizacije »Vele« Tržić, rekao nam je o osnovne značajke ove najveće tržišne radne organizacije. — »Vele« radi od 1903. godine. U svojim osam OOUH-a zapošljava više od 4000 radnika, od kojih 50 posto rade u Tržiću, a ostali u OOUH-u u Trzinju i Ludbregu, te u malim 138 proizvodnih poduzeća širom zemlje. Prošle godine proizveli smo 3240.000 pari modne obuće. Po red osnovnog programa pojedini OOUH-i proizvode dijelove obu-

Kvaliteta proizvoda u narednom će razdoblju imati presud-

Delavci Kristala iz Maribora so končali montažo oken na upravni stavbi. Zakaj smo se odločili za spremembo in kakšen prihranek bo pri koriščenju energije pa mogoče v prihodnji številki.

Pobrateno občino smo tako dodobra spoznali. Občanom Ludbrega pa je občino Tržič predstavil ludbreški list.

SLOVESNOSTI OB 40-LETNICI VSTAJE IN USTANOVITVE OF ODLIČJA IN PRIZNANJA DELAVCEM PEKA

V četrtek, 2. julija, so se na skromni slovesnosti zbrali naši sodelavci, ki so bili odlikovani za svoje delo in prizadevanje za razvoj našega samoupravnega socialističnega sistema. Udeležencem NOB, ki so še v naši delovni organizaciji, pa so bila razdeljena spominska darila.

Udeležence je pozdravila predsednica Skupnega delavskega sveta Breda MIŠČEVIČ z besedami:

»Danes smo se zbrali na skromni slovesnosti, da proslavimo 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov in 40. obletnico ustanovitve OF Slovenije. Tej slovesnosti smo želeli dati poseben poudarek s podelitvijo državnih odlikovanj zaslužnim delavcem naše delovne organizacije. Svečano podelitev odlikovanj združujemo s podelitvijo spominskih daril borcem NOB ob 4. juliju Dnevu borca. Zato mi dovolite, da v naši sredini pozdravim vse dobitnike državnih odlikovanj in borce NOB. Še posebej pozdravljam tovariša Milana Ogrisa, predsednika skupščine občine Tržič, tovariša Tončka Stritih, predsednika občinskega odbora Zveze združenj borcev in predstavnike javnega obveščanja. Vsem želim, da bi se na naši slovesnosti čim bolje počutili in da bi današnja proslava prerasla v sproščeno tovariško srečanje.«

Predsednik skupščine občine Milan OGRIS je nato podelil odlikovanja:

Z REDOM REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM sta bila odlikovana:
BODLAJ STANE in
GREGORC IVAN

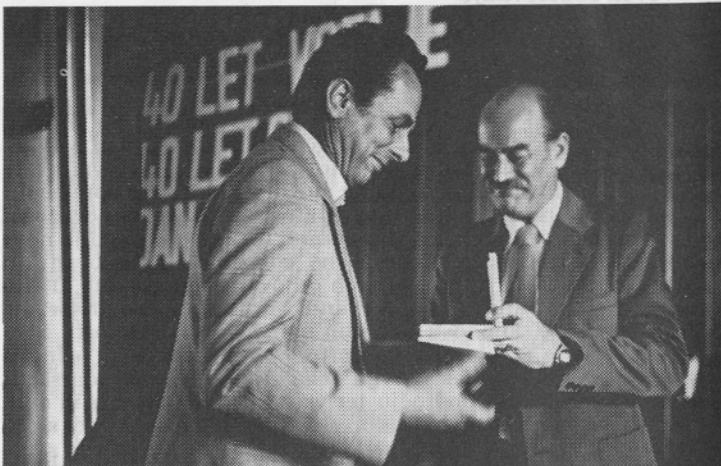
RED ZASLUG ZA NAROD S SREBRNO ZVEDO je dobil
TRDAN LEOPOLD

RED DELA S SREBRNIM VENCEM so dobili:

BEDINA VIDA
BUKOVNIK JOŽE
GRAŠIČ FRANC
JANC BORIS
JAZBEC MILAN
KOSTIČ RANKO
MRAVLJE FRANCKA
PERKO EDI
PETEK EDO
POGAČAR FRANC
PREŠEREN KAREL
ROZMAN ANICA
ZALETEL JANEZ
SOKLIČ Marija

MEDALJO ZASLUG ZA NAROD je dobila
KOS JOŽICA

in MEDALJO DELA
BOGOVIČ VLADO
KRALJ REZKA
SLOKAN ANTONIJA
VITAS VELIMIR
HORVAT ALOJZ

RED DELA S SREBRNIM VENCEM, Edi Perko

RED DELA S SREBRNIM VENCEM, Boris Janc

Zbrane je nato pozdravil direktor Franc Grašič:

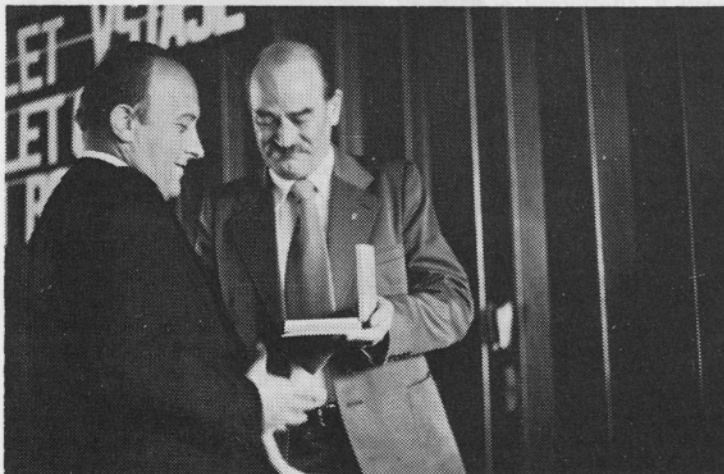
TOVARIŠICE IN TOVARIŠI, DRAGI SODELAVCI!

V prijetno dolžnost mi je, da danes na tej slovesnosti še posebej lahko pozdravim udeležence NOV, ki ste še v aktivnem delovnem razmerju v naši delovni organizaciji Peko. Skupno vas je 11 delavk in delavcev, ki imate priznan status borca NOB. Izvršni odbor delovne organizacije je sprejel sklep o nakupu monografije »Kokrški odred in narodnoosvobodilni boj pod Karavankami« z namenom, da z njimi obdarimo vse borce NOB, ki so še člani naše delovne skupnosti in sicer v znak skromnega priznanja za vaš prispevek v NOB, katere rezultat je bila nacionalna in socialna osvoboditev narodov in narodnosti Jugoslavije.

Podelitev spominskih daril sovpada s praznovanjem Dneva borca 4. julij, ki je prav gotovo še posebej vaš praznik. Letošnja praznovanja in slovesnosti se vključujejo v okvir vsesplošnega praznovanja 40-letnice vstaje jugoslovanskih narodov in 40-letnice ustanovitve Osvobodilne fronte Slovenije. Ta je zelo kmalu po ustanovitvi v letu 1941 prerasla v množično organizacijo borbe slovenskega naroda v okviru vseh narodov in narodnosti Jugoslavije, tako za njihovo osvoboditev izpod fašistične okupacije, kakor tudi za vzpostavitev novega nacionalno in socialno pravičnejšega družbenega reda.

Osvobodilna fronta je in bo ostala usodno povezana z revolucionarno preteklostjo našega naroda, z rojstvom in razvojem bratstva in enotnosti med narodi in narodnostmi Jugoslavije. Ona je lahko zmagovito popeljala slovenski narod v boj za osvoboditev in njegov svobodni razvoj le v neločljivi povezanosti delavskega razreda z vsemi sloji, z vsemi pošteno mislečimi ljudmi slovenskega naroda, združenimi v frontno organizacijo, ki jo je vodila komunistična partija Slovenije in Jugoslavije.

Za dokončno osvoboditev je bil prav gotovo pomemben tudi vaš prispevek v NOV, saj ste nekaj let svoje mladosti dali za doseg tega cilja. Zahvala in priznanje vam gre tudi za vaš prispevek pri graditvi nove domovine. Po

RED DELA S SREBRNIM VENCEM, Franc Grašič

zmagi nad okupatorjem se je začela borba s stroji, s produktivnostjo, s proizvodnjo, skratka borba vsak dan za boljši jutri. V vseh povojnih letih smo dosegli izredno hiter in dinamičen razvoj na vseh področjih, v vseh teh letih je vsak od vas, ki ste aktivno sodelovali v NOB, dal svoj prispevek k vesplošnemu napredku.

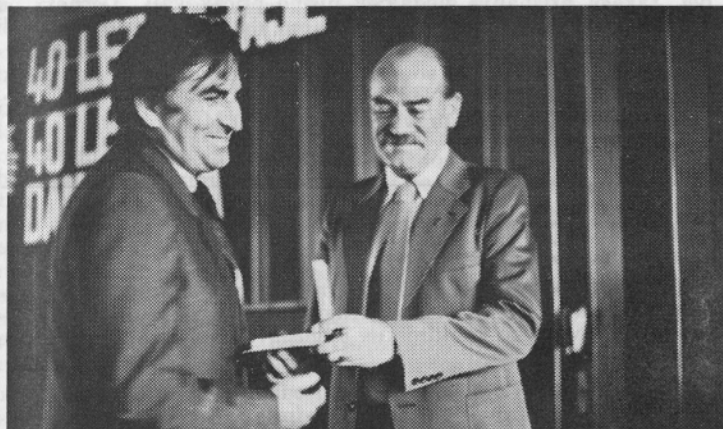
Tudi danes še bijemo borbo za stabilizacijo gospodarstva, za večji izvoz, za manjše stroške, za večjo produktivnost. V teh vsakodnevnih borbah aktivno sodelujete, doseženi uspehi so plod sicer skupnega dela vseh zaposlenih, pa vendar je vaš prispevek še posebej dragocen, saj se je vaš borbeni duh kalil v trdem boju za svobodo in enakopravnost ter tako kot takrat tudi danes ne poznate poraza.

Tovarišice in tovariši, borke in borci, dovolite, da vam v imenu delovne skupnosti Peko, v imenu svojih sodelavcev in v svojem imenu iskreno čestitam k prazniku Dneva borca, posebej se vam zahvaljujem za vaš prispevek v NOB, in povojni izgradnji, posebej pa za vaš prispevek k uspešnemu poslovanju naše delovne organizacije. V znak skromnega priznanja vam v imenu delovne skupnosti Peko podarjam knjižno darilo.

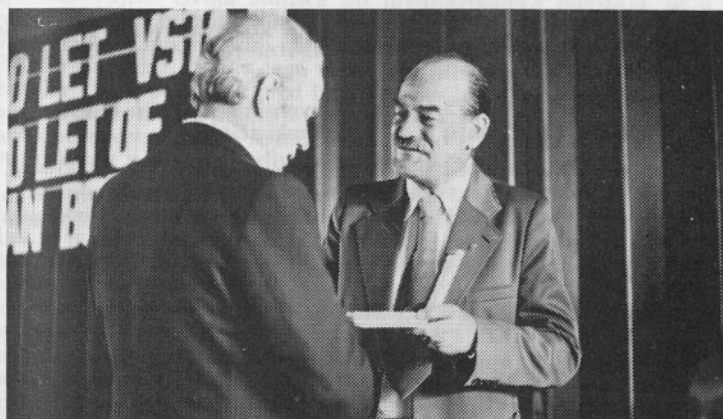
Knjige so prejeli:

MARKIČ MARJAN, GRAŠIČ LUCIJA, GROS JOŽE, JERIN MARIJA, JURJEVČIČ JOŽE, KOČEVAR ALOJZ, PLESNIČAR MIRKO, ZALETEL ANTON, PRETNAR FRANC, DERNOVŠEK JERICA, ŽITNIK MATILDA.

Tovariško srečanje se je nato nadaljevalo v prijetnem kramljanju.

RED DELA S SREBRNIM VENCEM, Milan Jazbec

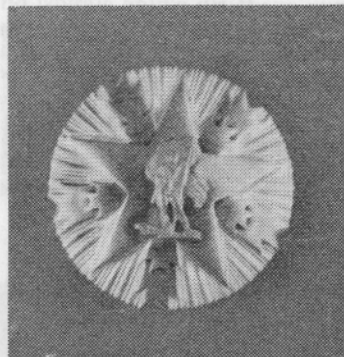
RED DELA S SREBRNIM VENCEM, Janez Zaletel

MEDALJA DELA, Antonija Slokan

RED REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM

Je 3. red našega najnovejšega odlikovanja, ustanovljene ga 2. julija 1969. leta. Ta red je na sedemindvajsetem mestu med odličji SFRJ. Od drugih redov (razredov) tega odlikovanja se loči po tem, da so vsi kovinski deli izdelani iz patiniranega bronu.

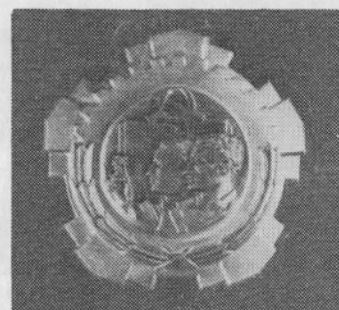

RED ZASLUGE ZA NAROD S SREBRNO ZVEZDO

To odličje, ki je trideseto po vrstnem redu, so ustanovili 9. junija 1945. leta. Red zaslug za narod s srebrno zvezdo je v bistvu red zaslug za narod 3. reda. Osnutek za to odlikovanje je izdelal Andrejevič-Kun. Ta red nosijo na desni strani prsi, podeljujejo pa ga za enake zasluge kot red zaslug za narod z zlato zvezdo in red zaslug za narod s srebrnimi žarki.

RED DELA S SREBRNIM VENCEM

Red je na triintridesetem mestu med Jugoslovanskimi odličji. V resnici gre za nekdanji red dela, od prejšnjih redov istega odlikovanja pa se loči po tem, da ni pozlačen. Red so ustanovili prvega maja 1945. leta. Ta red podelijo za enake zasluge kot red dela z zlato zastavo.

MEDALJA ZASLUG ZA NAROD

Med medaljami je na drugem mestu, v skupni razvrstitvi odličij SFRJ pa na sedemintridesetem. Medalja je izdelana iz pozlačene litine. Na reverzu je napis ZASLUGE ZA NAROD, okoli njega je lovorov venec. To odlikovanje podelijo za zasluge v boju proti sovražniku za osvoboditev domovine in za zasluge pri izgradnji in razvoju samoupravne socialistične družbe. Medalja visi na traku in jo nosijo na prsih.

MEDALJA ZA DELO

Odlikovanje je na osemindvajsetem mestu med odličji SFRJ, ustanovljeno pa je bilo 28. novembra 1947. leta. Na reverzu je lovorov venec, v njem pa napis MEDALJA ZA DELO. To odlikovanje podelijo za pomembne delovne uspehe in zasluge pri razvoju dežele, za uspehe v gospodarstvu in drugih družbenih dejavnostih.

Odlikovanje nosi samo odlikovanec, v primeru posmrtnih podelitev pa odličja izročijo najbližjim sorodnikom odlikovanca. Odlikovanja lahko odvzamejo osebam, ki so jih ob sodili na tri leta zapora ali več, ali v primerih, ko gre za hudo kršenje zakonov. Sodišča lah-

ko izrečejo denarno kazen (do pol milijona starih denarjev) osebi, ki neupravičeno nosi odlikovanje, ali jo kaznujejo z zaporno kaznijo (do 30 dni). Nihče ne sme izdelovati znakov, ki bi bili po obliki in videzu podobni redom ali medaljam SFRJ.

TRŽIŠKI PLESALCI V FRANCII

Folklorna skupina Karavanke iz Tržiča, se je v mesecu juliju udeležila folklornega festivala v Francoskem mestu Chambéry. Na tem dvodnevem festivalu so sodelovale folklorne skupine iz Francije, Italije, Nemčije in Jugoslavije.

Prvi koncert je bil v dvorani Savoie, drugi koncert pa na nogometnem igrišču v centru Chambérya. V teh dneh festivala je naša folklorna skupina požela največji uspeh na nogometnem igrišču pred približno 20.000 gledalci. Ker ima francoska publika rada atraktivne točke, je zato naša skupina v teh dveh dneh plesala naslednje ples: šumadija, vlaške igre, biljana, šopsko oro, prekmurske in gorenjske ples.

Ljuba Nadišar pri makedonskem plesu Biljana.

Tretji dan smo pripravili koncert za naše izseljence, ki delajo in živijo v Chambéryju in njegovi okolici. Tega koncerta se je udeležil tudi jugoslovanski konzul iz Lyona. Dal je zelo pohvalno mnenje o naši skupini in s tem pa še večji elan za nadaljnje delo. Po končanem koncertu je sledilo prijateljsko srečanje med folklorno skupino »Lasavoie« iz Chambéryja in nami. V prijetnem vzdušju smo izmenjali izkušnje in jih pri tem tudi povabili v naše mesto. To povabilo so prijazno sprejeli in upamo, da jih bomo v naslednjem letu videli pri nas. Četrty dan smo se z vlakom odpravili v mesto Moutiers, kjer smo imeli koncert kar na mestnih ulicah. Meščani so nas prijazno sprejeli in po končanem nastopu so navdušeno vzklikali »Bravo Jugoslavija«.

Peti dan smo imeli koncert v smučarskem središču Courchevel. Tudi tu so bili gledalci zadovoljni z nami.

Šesti dan je bil bolj zimski. Odpeljali smo se v Vald'i Sère, tu pa nas je dočakal pravi snežni metež. Koncert na prostem je zaradi tega odpadel, svoj program pa smo prikazali v kino dvorani. Ko smo se vračali s koncerta, smo v športni trgovini J. C. Ciuya videli elanove proizvode, ter velike posterje našega smučarskega asa Bojana Križaja.

Zadnji dan smo imeli koncert v mestu Bourg St. Marice. Tu se je odvijal festival folklornih skupin iz Portugalske, Romunije, Nemčije, Italije, Francije in Jugoslavije. Koncert je bil v športni hali pred približno 2000 gledalci. Kot zadnji po programu smo nastopili mi. Po odplesanih plesih je navdušena publika začela skandirati »Tito, Tito, Bravo Jugoslavija«. Vsi smo imeli solzne oči, takega priznanja gledalcev nismo pričakovali. Turneja po Franciji je uspešno končana in upamo, da smo častno zastopali našo državo.

Iz našega kolektiva so se tega festivala udeležili: umetniški vodja in plesalka Ljuba Nadišar, Plesalka Ravber Valerija in plesalec Kopač Robert. Za prevajalko pa je bila Mirjana Eržen.

Robert Kopač

SPREMLJAJMO DOGODKE

2. avgusta 1944. Na makedonski praznik Ilinden je bilo v samostanu Prahor Pčinjski pri Kumanovu prvo zasedanje Protifašističnega sobranja narodne osvoboditve Makedonije (ASNOM), na katerem so razglasili Demokratično federalno Makedonijo v okviru Demokratične federativne Jugoslavije. S tem se je uresničila stoletna ideja o nacionalni osvoboditvi makedonskega ljudstva.

5. avgusta 1941 je bil na Vodiški planini na Jelovici ustanovljen Gorenjski partizanski bataljon. V Verbičevi koči pod Storžičem pa so ta dan padle prve žrtve okupatorja.

6. avgusta 1945 so Američani vrgli bombo na japonsko mesto Hirošimo. Od 344.000 prebivalcev jih je takoj umrlo 80.000, pozneje pa za posledicami radiacije in eksplozije še več kot 120.000.

7. avgusta 1945 se je v Beogradu začelo III. zasedanje AVNOJ. Potrdilo je vse sklepe predsedstva od II. zasedanja dalje, preimenovalo AVNOJ v začasno ljudsko skupščino in člane v ljudske poslance. Skupščina je med drugim sprejela resolucijo o naših pravicah za področja, ki so bila po prvi svetovni vojni dodeljena Italiji, sprejela je zakone o ustavodajni skupščini, o volilnih imenikih, o volitvah ljudskih poslancev in zakon o državljanstvu. Potrdila je ustavno listino Združenih narodov in statut Mednarodnega sodišča. Zasedanje je trajalo do 26. avgusta.

8. avgusta 117 je umrl rimski cesar Marcus Ulpius Trajan, ki je vladal od leta 98. Za čas njegovega vladanja je Rimski imperij dosegel največjo razsežnost.

15. avgusta 1769 se je v Ajacciu na Korziki rodil Napoleon Bonaparte.

22. avgusta 1978 je v visoki starosti umrl kenijski predsednik Džomo Kenijata, eden izmed najnaprednejših državnikov afriških držav, vnet zagovornik miru in sodelovanja med narodi.

23. avgusta 1888 so na proslavi socialistične zveze novinarjev v Lyonu prvič zapeli »Internacionalo«, pesem, ki je postala himna delavcev vsega sveta. Leta 1871 jo je spesnil francoski proletarski pesnik Eugene Pottier, uglasbil pa leta 1888 skladatelj Peere Degeyter.

29. avgusta 1944 je kralj Peter II. na predlog emigrantske vlade kraljevine Jugoslavije odzvel poveljstvo Draži Mihajloviću in priznal Josipa Broza Tita za edinega voditelja jugoslovanskih odporiških sil.

1. septembra 1961 se je v Beogradu začela I. konferenca voditeljev neuvrščenih držav, ki so se je udeležili voditelji 25 držav iz Afrike, Azije, Latinske Amerike in Jugoslavije. Predsednik Tito je v uvodnem govoru dejal: »Prepričani smo in trdimo, da za današnji in prihodnji svet ni druge alternative razen aktivne mirobljubne koeksistence.«

2. septembra 1952 se je v Zagrebu začel VI. kongres KP Jugoslavije, na katerem so med drugim sprejeli sklep o preimenovanju KPJ v Zvezo komunistov Jugoslavije kot izraz nove vloge komunistov v družbi.

7. septembra 1964 sta predsednik Tito in predsednik Romunije Gheorghiu Dej slovesno odprla začetek gradnje hidroenergetskega in plovne sistema Djerdap, največjega tovrstnega objekta v Evropi.

11. septembra 1973 je letalo JAT, vrste caravella, treščilo v goro nedaleč od Kolašina v Črni gori. V nesreči je umrlo 35 potnikov in 6 članov posadke.

13. septembra 1773 je umrl slovenski čebelar in bakrorezec Anton Janša. Na Dunaju je bil čebelarski učitelj.

14. septembra 1944 je maršal Tito izdal ukaz o podeljevanju »Spomenice 1941« vojaškim in političnim voditeljem, ki so vstopili v NOB leta 1941 in ostali v njej neprekinjeno do objave ukaza.

NOVI SODELAVCI

Letos so zaključili šolanje naši štipendisti.

Tatjana ROVTAR in Branka JELAR, ekonomsko srednjo šolo.

Helena STUDEN, upravno administrativno šolo.

Andrej PETERNELJ, Andrej VALJAVEC in Lovro JELAR srednjo tehnično šolo – strojni oddelek

Rasim KOVAČEVIĆ in Marko ZUPAN srednjo tehnično šolo – kemijski oddelek

Jana LUNAR, Rajko SAJOVIĆ, Marko JANC, Vida ALJANČIČ, Oki AHAIČIĆ in Roman TADEL srednjo tehnično čevljarsko šolo.

in učenci poklicne šole:

Matjaž PETEK – orodjar

Ignac BOHINC – rezkalec

Marjan BROVČ – rezkalec

Borut VRHOVNIK – sekalec

Janez PAPLER – modelni mizar

Boris LAUSEGER – obratni električar

Janez ZAPLOTNIK – tiškar

Našim novim sodelavcem želimo prijetno počutje med nami in dobre delovne rezultate, tistim, ki bodo šolanje nadaljevali pa dober učni uspeh.

Marjan MARKIČ

BORBA NARODOV JUGOSLAVIJE ZA MEDNARODNO PRIZNANJE V OBDOBJU 1941–1945

II. MEDNARODNI POLOŽAJ JUGOSLAVIJE PO OKUPACIJI IN AKTIVNOST EMIGRANTSKE VLADE

Državnoppravna kontinuiteta Jugoslavije kot države. Okupacija, polom vojske in beg vlade s kraljem vred v tujino, ni so odpravili jugoslovanske države. Jugoslovanska vlada je že 17. aprila na begu preko Grčije imela sejo v Atenah, na kateri je bilo sklenjeno, da bo Jugoslavija nadaljevala vojno s silami osi, da bo okrepila diplomatske odnose z vlado Winstona Churchila, s tem pa ustanovila tudi čimbolj pristne odnose med vlado Kraljevine Jugoslavije in Velike Britanije. Zavezniške sile pa so tudi ne glede na tak sklep jugoslovanske vlade še nadalje priznavale Jugoslavijo in njena predstavništva, ki so v mednarodnih odnosih obstojala še naprej.

Za kontinuiteto obstoja Jugoslavije kot države pa je izredno važno tudi dejstvo, da okupacijske sile na znotraj nikoli niso do kraja pokorile jugoslovanskih narodov. S tem ko se je začela obojena vstaja pri vseh narodih in na vseh koncih Jugoslavije proti okupatorju so se pravzaprav začele dve smeri boja za jugoslovansko državo: ena smer je bilo narodnoosvobodilno gibanje, v katerem so se jugoslovanski narodi resnično borili za novo, demokratično, na enakopravnosti vseh narodov temelječo Jugoslavijo, drugo smer boja pa je vodila jugoslovanska vlada v emigraciji za restavracijo starega stanja v Jugoslaviji.

Aktivnost jugoslovanske vlade v emigraciji. Strateško-politični cilji vlade, sprejeti na seji ministrskega sveta že 17. aprila 1941, so bili osnovani na predpostavki, da bodo zavezniške sile osvobodile deželo in vzpostavile takšno Jugoslavijo, kakršna je bila pred aprilskim polomom. Zato je vlada Dušana Simoviča takoj v začetku usmerila svojo dejavnost na tri osnovna vprašanja: na mednarodne odnose, ustanavljanje vojaških enot v tujini, aktivno delo z izseljenci. Najbolj uspešno je reševala vprašanje mednarodnih odnosov, kot predstavnik države, ki je v vojnem stanju s silami osi in kot taka tudi zaveznica vseh antifašističnih sil. Uživala pa je tudi precejšen mednarodni ugled, ker je nastala kot rezultat puča prozahodno usmerjene skupine oficirjev in ljudskega gibanja 27. marca 1941.

Najtesnejše odnose je Simovičeva vlada imela z vlado Velike Britanije. Po prihodu v Jeruzalem in nato v London je intenzivno nadaljevala z mednarodno politiko, ki jo je začela v pogojih aprilske vojne. Svoja stališča do mednarodnega položaja je v celoti vezala s politiko Velike Britanije, da bi si z njeno pomočjo okrepila svoj mednarodni položaj in s tem zavarovala svoje pozicije na Balkanu, tako v času vojne kot po vojni. Zato je Jugoslovanska vlada postavila pred britanske državnike najprej vprašanje mednarodnega položaja Jugoslavije po vojni. Pri tem se je odločno zavzemala, da se mora ponovno vzpostaviti enotna država, kakršna je bila do aprilske kapitulacije.

Odnosi med Jugoslovansko vlado in vlado Sovjetske zveze. Po odhodu Jugoslovanske vlade v emigracijo in po zasedbi Jugoslavije je SZ smatrala, da ni več nobene potrebe za sodelovanje med obema državama in je maja 1941 prekinila diplomatske odnose z jugoslovansko vlado. Ta ukrep je bil v nasprotju s politiko Jugoslovanske vlade, zato je zaprosila britansko vlado naj posreduje pri vladi SZ, da bi ga preklicala. Sovjetska zveza je imela takšno oportunistično stališče tudi do drugih okupiranih dežel ne samo do Jugoslavije, misleč da se bo s tem izognila konfliktu s silami osi. Junija 1941, ko je postajalo vse bolj očitno, da bodo sile osi napadle Sovjetsko zvezo, je vlada SZ sprožila vprašanje ponovne vzpostavitve diplomatskih odnosov. Tak predlog je Jugoslovanska vlada rada sprejela, ker si je s tem krepila mednarodni položaj, računala pa je tudi na to, da si bo s tem dvignila ugled pri ljudstvu v domovini. Obenem pa je to izkoristila za pritisk na SZ, da se v sporazumu o obnovitvi diplomatskih odnosov vnesejo tudi določbe o stališčih SZ do povojne ureditve v Jugoslaviji. Potem se je razvijalo med obema vladama tesno sodelovanje, ki je trajalo do konca novembra 1941, ko so se začeli postopoma slabšati zaradi razvoja narodnoosvobodilnega gibanja v Jugoslaviji.

Jugoslovanska vlada je bila zelo aktivna tudi pri uveljavljanju svoje politike v odnosih z ZDA. Predvsem se je zavzemala, da ZDA obsodi ustanovitev NDH in aneksijo jugoslovanskega ozemlja. Vlada ZDA oz. osebno Roosevelt je s svojo izjavo javno obsodil razkosanje Jugoslavije in ustanovitev NDH, kar je zelo dvignilo ugled jugoslovanske vlade v Ameriki. S tem je postalo jasno, da se je vlada ZDA začela zanimati za usodo Balkana in za tamkajšnjo situacijo, pri čemer je stremela, da ne bi prišlo do družbenih sprememb.

Za aktivnost jugoslovanske vlade v mednarodnih odnosih je pomemben tudi pristop Jugoslavije v Združene narode. Na Atlantski konferenci med Rooseveltom in Churchillom je bila avgusta 1941 izdana Atlantska listina, ki je vsebovala poročilo vodečih držav malim narodom, da bodo po končani vojni svobodno izbirale oblike družbene uprave, pod katero bodo želeli živeti. Jugoslovanska vlada je to listo v celoti sprejela in slovesno izjavila, da se bo pridružila velikim zaveznikom in vsem narodom sveta v borbi proti silam osi in njihovim zaveznikom. Deklaracijo Združenih narodov je med 26. zavezniškimi državami podpisala 1. januarja 1942 tudi jugoslovanska vlada. Toda v praksi se ni držala niti Atlantske liste niti Deklaracije Združenih narodov.

UPOKOJILI SO SE

V juniju sta se poslovili od svojih sodelavcev **MARIJA KLEMENC** in **VERA PINTARIČ** iz oddelka 511.

V juliju sta odšla **PETER ROZMAN** iz montažnega oddelka 521 in **SLAVKA GRADIŠAR** iz 512.

V Trbovljah pa se je poslovila **MARIJA JERIN**.
Želimo jim veliko prijetnih trenutkov.

NAŠI PETDESETLETNIKI

PERKO JERNEJ – kontroliranje izdelkov v plastiki

GOLMAJER IVAN – samostojno opravljanje mizar-skih del v tovarni

ISKRENO ČESTITAMO!

SKUPINA ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

ALKOHOLIZEM – BOLEZEN: DA ALI NE

Zelo pogosto se srečujemo z dvomi, ali je alkoholizem bolezen ali ne. Stanje alkoholiziranosti prav gotovo ni normalno, saj je pogosto potrebna zdravniška pomoč in tudi smrt zaradi zastrupitve z alkoholom ni redka.

Mnogo ljudi se opije enkrat ali nekajkrat v življenju, vendar niso in ne postanejo alkoholiki. V primerih, ko pa opijanje postane pogosto, lahko z gotovostjo trdimo, da se razvija alkoholna bolezen – zasvojenost.

Torej takrat, ko nekdo začne uživati alkoholne pijače redno in prekomerno, ko izgubi zmožnost kontrole nad količino zaužitega alkohola, ki izgubi sposobnost za nepitje – abstinenco, čeprav en sam dan, postane od alkohola odvisen. V takem obdobju postane alkoholik pravi lažnivec. Neprestano išče čas, denar, družbo, vzroke ... skratka možnosti in opravičila za pitje. Alkoholik postaja suženj alkoholnih pijač, pije in pije, tudi če mu alkoholne pijače ne prija, kajti od njih je odvisen. Če alkoholik ne pije, se pojavijo abstinencijske krize, ki se kažejo največkrat v tresenju rok, pojavi pa se še zmedenost, razdražljivost, bruhanje, bolečine v raznih delih telesa ...

Človek je v takem stanju od alkohola bolezensko odvisen, kajti brez zdravljenja ne zmore več ne piti.

Nekoč so alkoholizem imeli za moralno napako in tudi ravnanje z alkoholikom je temeljilo na kazni. Taki so bili tudi

začetki zdravljenja zaradi alkoholizma. Marsikje so alkoholiki v času zdravljenja trdo delali kot gozdni delavci, na žagah, nato varjali in iztovarjali vagone in avtomobile ... Ure in ure so bili izpostavljeni poniževanju in zasmehovanju, stikov z zunanjim svetom niso imeli, dnevni red se je začel zgodaj zjutraj z zelo natrpanim urnikom ... Tako zdravljenje je trajalo 3–4 mesece.

Danes metode zdravljenja temeljijo na tem, da je alkoholik človek – bolnik.

Dnevno so razgovori po skupinah, delovna terapija, učne ure s pismenimi izdelki, terapevtske skupine s predstavniki svojcev in delovnih organizacij, kjer so alkoholiki – zdravljenji zaposleni. Alkoholik v teku zdravljenja spoznava svojo zasvojenost, vpliv alkoholizma na njegovo družino in na delo, dobi znanje o poteku in posledicah alkoholne bolezni ... Pred koncem zdravljenja mora iz področja alkoholizma dobiti ustrezno znanje in se predstavi, razkriti obrambe, ki jih je uporabljal doma in na delu skratka uvideti stanje, kjer je obstal zaradi posledic pitja pred zdravljenjem.

Po odpustu iz bolnice, je priporočljivo nadaljevanje zdravljenja v skupinah ali klubih zdravljenih alkoholikov o čemer bomo v nadaljevanju še pisali.

Kako lepo skrbimo za naše štirikolesne prijatelje. Lepše je počivati na zeleni travi, kot na asfaltu, posebno še v poletni pripeki, ko se asfalt tako segreje. Avtomobili so naši, zelenice pa nas vseh.

Da bi jih ne bilo sram, smo jim zaenkrat skrili prepoznavni znak.

USPEHI NAŠIH TEKMOVALK

V Murski Soboti je bilo ob zaključku šolskega leta republiško tekmovanje v tehniki prodaje in aranžiranja za učence šolskih centrov za blagovni promet iz vse Slovenije.

Tekmovali sta tudi naši učenki

TATJANA ČEH, II. letnik iz poslovalnice Ptuj

MOJCA KALAN, III. letnik iz poslovalnice Kranj III.

Učenki sta pokazali izredno znanje in zanimanje, predvsem pa sposobnost opravljanja svojega bodočega dela, kar potrjuje doseženo I. mesto učenke Tatjane Čeh. Čestitkam se pridružuje tudi naše uredništvo.

ALPINISTIČNA ODPRAVA LHOTSE 81

KONČNO V HIMALAJI

Zamisel o odpravi Lhotse je stara že nekaj let predvsem zato, ker je ta vrh tako markanten, da vzbudi željo po osvojitvi. Vidi se že daleč iz doline po kateri se vije pot proti najvišji gori sveta. Stena Lhotseja pokriva mogočni Everest. Čez greben gleda le njegov mogočni vrh, kot bi hotel reči: čakam vas. Ker je stena Lhotseja že na prvi pogled zastrašujoča, odprave niso niti poskušale naskakovati nepregledno, skrivnostno več kot tri tisoč metrov visoko steno. Po velikem uspehu naše odprave na Everestu je prišla vrsta na nas, da pokažemo in potrdimo svoje kvalitete in izkušnje. Težko je bilo izbrati ekipo, ki naj bi bila najbolj popolna. Lani oktobra ko je bila določena sestava, se je delo odprave začelo s testi, sestanki in zbiranjem pomoči. Največ pozornosti smo posvetili kajpada kondiciji. Vsak si jo je nabiral na svoj način. Tekali smo po gozdnih poteh, osvajali vrhove gora. Kaj vse nismo počeli, da bi se prepričali kaj zmoremo. Vsak član odprave mora biti trdno prepričan v uspeh in biti zase siguren, da ne bo omagal. Odhod se je bliskovito približeval. Nekaj dni in noči smo pakirali hrano in opremo v sodove. Tudi s tem je bilo dela čez glavo, vse je moralo biti popisano in razdeljeno po 30 kg. Zadnje dni pred odhodom pa smo preživaljali v poslavljanju od domačih hribov, znancev, prijateljev.

Prišel je končno težko pričakovani deseti marec, ko smo se ob četrty uri zjutraj z avtobusom odpeljali z vso opremo proti Zagrebu, kjer smo se prvič zbrali vsi skupaj. Govorili nismo veliko, vsak je bil z mislijo še pri svojih najdražjih. Odhod na tako oddaljeno in tvegano pot ni lahek.

Letalo nas je poneslo najprej do Frankfurta. Zadnjo priložnost, da se sprehodimo po Evropskih tleh smo izkoristili za ogled mesta. Mogočno letalo DC-10 nas je nato po osemurni vožnji prineslo v New Delhi. Sprejelo nas je dokaj vroče podnebje nad katerim pa smo bili kar navdušeni, saj smo vedeli da nas bo še kako zeblo. Kar dolgo je bilo treba čakati za polet v Katmandu. Seveda so nas na carini še prej dodobra pregledali in nam premetali vso prtljago. Ko smo po pristanku v Katmanduju prišli iz letališke zgradbe, so nas obstopili otroci, da bi nosili našo opremo. Za sprejem nam je majhen fantič zaigral na doma izdelano violino nekaj viž njihove glasbe.

Že prvi vtisi so bili čudoviti. Naenkrat je bilo toliko novega in zanimivega, da nismo vedeli kaj naj si najprej ogledamo. S koleši, ki pri njih nadomeščajo naše taksije smo se odpeljali do restavracije, da bi se najedli za nazaj in za naprej. Po obilnem kosilu smo se razkropili po trgovinah nakupovat še zadnje dele opreme in koristne stvari za na goro. Seveda smo tudi slikali in snemali saj zanimivosti ni manjkalo. Polna svetišča, pa krava sredi ceste, ki se jo avtomobili spoštljivo izogibajo. Zanimivo je gledati tudi promet po levi strani.

Prihodnjič: POD GORO

Filip Bence

NAGRADNA KRIŽANKA

					OGRADA ZA SVINJE	TOVARISIČA V ISTEM STANOVANJU	STAR AVSTRIJSKI SREBRNIK	HERCEGOVEČ ODVAJAJO KRI	ŽILE, KI MOBILSKA TOVARNA	GOSTO BLAGO ZA BLAZINE	LADJA ZA PREVOZ NAFTE	PEKO TRŽIČ	IME REVOLU- CIONARJA DELČEVA	MIKAVNOST ČAR
					NEJORMALNI KOSTNI IZRASTEK					1		GRAŽJA DELEDDA ZADHJI DEL VRATU		
					USKLAJE - VALEC KRAJ PRI MARIBORU									
BELOKOŽA SUŽNJJA V HAREMU								ZABUHLEŽ						
SESTAVLJA LEC EKIPE IZBIRALEC					OKSID			SPIS						
					4. GRŠKA ČRKA LADO STRUŽNIK									
ŠČEP SOLI, OSOLJAJ						ZAHODNOROMA USKO MESTO SULTANOV UKAZ			BARVA KOŽE, POLT PREDUJEM				HLEBČEK MLETEGA MESA	STRAŽNIK
VRSTA LEPILA IZ ŠKROBA							ORIENTALS. PRASEK ZA BARVANJE LAS			REBRASTA TKANINA SLAVIHO GRŠ. MESTO				
IGRALEC RAJER					FIŠKO MOS. IME 4. IN 5. SA- MOGLASNIK			BAKHOVA PALICA NEGATIVNI ION			S	DEL PROSTORA ANICA		
DOMAČ PREMAZ ZA ZAŠČITO LESA						IGRALKA GARDNER LETNI PO- SEK GOZDA		CUNJA				LJUBO RAVNIKAR DERIVAT AMONIJAKA		
IRENJA KOHONT					USAJANJE ZBADANJE OH... , OUD				KRAJ POD KAMNAROM ŽVESTA DOM. ŽIVAL			A		
100					SOSED. DRŽA- VA - ORIGINJ. IGNAC FRIEDMAN			KLJUČAVNI- ČARSKI PRIPOMOČEK NEZNAJEC						
OST, ŠPICA						STOŽEC S SLADOLEDOM					IDA KRAVANJA ... RINA			
VODJA PA- LESTIIVCEV (JASER)						ČASOPISNI OGLAS					DARILO			

Za zadnjo križanko smo dobili 53 rešitev. Nagrade je izžrebal naš sodelavec iz razvojno pripravljalnega sektorja ROBLEK BORIS. Nagrade pa je razdelil takole:

- 80 din – OVSENEK JURIJ – 300
- 60 din – RADON IVICA – 512/1
- 40 din – PERKO STANE – PUR
- 20 din – MARKOVIČ NATAŠA – učenka
- 20 din – ROZMAN JANKO – upokojenec
- Rešitve današnje križanke pošljite v uredništvo Čevljarja najkasneje do 31. avgusta 1981. Izžrebani reševalci dobijo nagrade v uredništvu Čevljarja.

ZAHVALE

Ob prerani izgubi dragega sina in brata

SILVOTA ŠTULARJA

se najlepše zahvaljujemo delovnemu kolektivu »Peko« za izraženo sožalje. Posebna zahvala vsem sodelavkam šivalnice 512/3 za izrečeno sožalje in denarno pomoč, sodelavcem izvoznega oddelka za poklonjeno cvetje. Se enkrat vsem iskrena hvala žalujoči mama Darinka in sestra Zdenka z družino

Ob odhodu iz tovarne se vsem sodelavkam, ki so zaposlene v oddelku 512/2 najlepše zahvaljujem za tako lepo darilo, ki mi bo v drag spomin. Želim vsem mnogo zdravja in delovnih uspehov. Slavka Gradišar

Ob smrti očeta

VILJA PANGERŠIČA

se iskreno zahvaljujemo kolektivu Peko za izrečena sožalja in sodelavcem iz orodjarne za denarno pomoč in izrečena sožalja.

žena Marija in sin Vili z družino

Sodelavkam in sodelavcem iz splošnega sektorja, posebno pa vratarjem se ob odhodu v pokoj najtopleje zahvaljujem za darila in pozornost.

Vsem želim mnogo delovnih uspehov

Pavla Lombar

Ob upokojitvi se zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam oddelka 550 iz Trbovelj za izkazano pozornost in darilo, ki sem ga prejela ob slovesu. Iskrena hvala za darilo tudi organizaciji sindikata, ter delovni skupnosti »Peko« Tržič. Tovarišici vodji tozda Metki Mokorel pa za poslovilne besede.

Vsem pa želim veliko delovnih uspehov in osebne sreče Marija Jerin

Poštenost je edini denar, ki velja povsod.

Kitajski pregovor

Mirna vest je najboljša vzglavje.

Ljudska modrost

Slavo pogosto požro molji. Carlo Dossi

Svoboda pomeni pravico delati vse, kar ne škoduje drugemu.

Lacordaire

DIPLOME SAMOUPRAVLJANJA

Ob dnevu samoupravljalcev so bile na svečanosti v Ludbregu podeljene DIPLOME SAMOUPRAVLJANJA aktivistom sindikata, samoupravljalcem. Iz Budućnosti so diplome dobili naši sodelavci: Dragutin VALEK, Djuro KUHARIĆ in Štefica HORVATIĆ.

Dobitnikom diplom tudi naše čestitke!

Z dobitnikom diplome samoupravljanja Dragutinom Valekom je stekel pogovor, predvsem o delu zveze komunistov v tozdu. Tovariš Valek je sekretar ZK in sindikalni aktivist, sicer pa skrbi za varno delo delavcev v Budućnosti, o delu zveze komunistov pa je dejal:

»Člani ZK morajo biti avantgarda, zgledni delavci in aktivisti. Pri nas smo pred kratkim analizirali delo in udeleževanje članov naše organizacije. Člane, ki se letos niso pojavili na sestankih ali sodelovali v akcijah smo preprosto izključili. Kaj nam bo članstvo na papirju. Menim, da se polaga premalo pozornosti, tudi v občini, aktivnosti zveze komunistov. Mogoče smo pri nas nastopili malo preostro, ampak nekje je treba začeti, da ne bomo ostajali samo pri besedah, pa tudi da se ostali prebudijo. Na sestankih se lepo dogovorimo, sprejemamo sklepe, pozneje pa zmanjka moči za sprovajanje in izvršitev v praksi.

Pri nas se je mnogo spremenilo na bolje. V organizacijah smo predlagali zamenjave. Posebno pozornost polagamo delu mladinske organizacije. Mladini je treba pomagati,

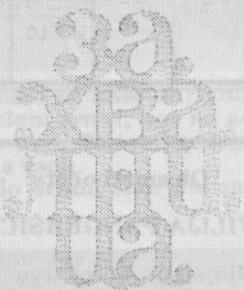

ti, le tako se najde na vseh področjih. Veliko delamo tudi na tem, da bi se čimbolj okrepilo sodelovanje med tozdi. Bolj se moramo spoznati. Veliko lažje je poklicati in se za nekaj dogovoriti s tistim, ki ga poznaš, ki sta se že srečala. Člani ZK moramo biti bolj pozorni, do sedaj smo vse nekako pustili stihiji. Enostavno smo rekli, nimamo kaj, to bodo uredili drugi. Treba je okrepiti kolektivno delo, da ne bo odvisno samo od posameznikov. Veliko delamo tudi na dokumentih o pobratenju z občino Tržič. Ko bo steklo sodelovanje se bomo lahko srečevali na več področjih.«

ОДЛУКОМ
ТУРИСТИЧКОГ САВЕЗА
ОПШТИНЕ ЛЕСКОВАЦ

БР 43 ДА 21.05.81 ГОДИНЕ

ДОДЕЉУЈЕ СЕ

ПРОДАВНИЦА „ПЕКО“-ЛЕСКОВАЦ

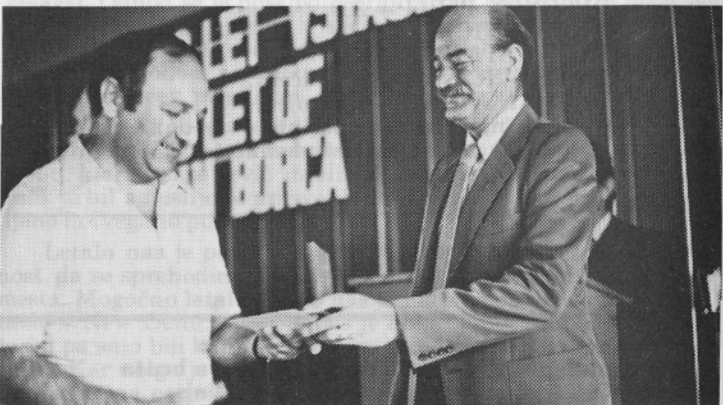
ЗА ИСПОЉЕНУ
АКТИВНОСТ
И ЗНАЧАЈАН
ДОПРИНОС
У РАЗВИЈАЊУ
ТУРИСТИЧКЕ
КУЛТУРЕ
У ОПШТИНИ
ЛЕСКОВАЦ

ЛЕСКОВАЦ 21.05.81 ГОДИНЕ

СА ТУРИСТИЧКОГ САВЕЗА
ОПШТИНЕ ЛЕСКОВАЦ
ПРЕДСЕДНИК
Др. Јован Јовановић

MEDALJA DELA, Vlado Bogović

MEDALJA DELA, Velimir Vitas

čevljár

Kolektiv poslovalnice Peko Leskovac je dobil priznanje tamkajšnjega turističnega društva za urejen lokal in izložbe.

Turistično društvo Leskovac skupaj s skupščino organizira vsako leto akcijo urejenosti kraja in prizadevanj za razvoj turizma.

Kolektiv je priznanje zaslužil z delom in požrtvovalnostjo. ČESTITAMO!

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Tržič n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Janez Kalíšnik, Edo Košnjek, Nataša Meglič, Marjan Markič, Anton Simončič, Karel Zajc, Ivan Zaplotnik, Vera Umek, Marija Slapar — glavni in odgovorni urednik. — Naslov uredništva: »PEKO« Tržič, telefon 50-260 int. 217. — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj. — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3200 izvodov v slovenskem in 1400 izvodov v srbohrvaškem jeziku. — Glasilo dobijo člani delovne organizacije, študenti, vajenci in upokoјenci brezplačno.